

CENTRALE TOETSINGSCOMMISSIE JAARVERSLAG 2008

LANDELIJK PARKET
OPENBAAR MINISTERIE

CENTRALE TOETSINGSCOMMISSIE

JAARVERSLAG 2008

Landelijk Parket / Centrale Toetsingscommissie
Postbus 395
3000 AJ Rotterdam
tel. 010-4966708 / 6613
fax 010-4966011

© Centrale Toetsingscommissie, Rotterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Centrale Toetsingscommissie.

Voorwoord

Ik heb het genoegen het 11e jaarverslag van de Centrale Toetsingscommissie te presenteren.

In 2008 is door de commissie met grote gedrevenheid veel werk verzet. Het aantal aan de commissie voorgelegde zaken is in 2008 opnieuw gestegen. De behandeling van de zaken vond steeds plaats in een open dialoog tussen de commissie en de verzoeker. De casuïstiek werd daarbij grondig doorgenomen waarbij de commissie vooral een meedenkende rol innam. De toetsing van het middel opnemen van vertrouwelijke communicatie voerde wederom de boventoon. In 2008 werd door de commissie voor het eerst de voorgenomen toepassing van DNA-bevolkingsonderzoeken getoetst.

In het jaarverslag is naast een cijfermatig overzicht ook een selectie opgenomen van de adviezen die de Centrale Toetsingscommissie aan het College van procureurs-generaal of – in de collegiale sfeer – aan officieren van justitie heeft uitgebracht. In het belang van de opsporing in de desbetreffende zaken en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de verdachten zijn de adviezen niet integraal in het jaarverslag weergegeven. De belangrijkste overwegingen zijn geanonimiseerd en met instemming van de behandelend officier van justitie opgenomen. Naast het advies van de Centrale Toetsingscommissie wordt in voorkomende gevallen ook telkens het besluit van het College van procureurs-generaal vermeld.

Graag wil ik iedereen hartelijk danken die zich in 2008 weer met toewijding, kennis en kunde heeft ingespannen om de taak van de Centrale Toetsingscommissie op een goede en vooral consistente wijze uit te voeren.

Rotterdam, 1 juni 2009

mr. A.J.A.M. Nieuwenhuizen,
voorzitter Centrale Toetsingscommissie.

1 Inleiding

1.1 Taak van de Centrale Toetsingscommissie

De Centrale Toetsingscommissie, samengesteld uit leden van het Openbaar Ministerie en de politie, is een intern adviesorgaan van het Openbaar Ministerie. De commissie adviseert het College van procureurs-generaal omtrent de voorgenomen inzet van een aantal bijzondere opsporingsbevoegdheden en –methodieken, daaronder begrepen toezeggingen aan getuigen in strafzaken en DNA-bevolkingsonderzoeken. Het College neemt de uiteindelijke beslissing omtrent de toelaatbaarheid van ter toetsing voorgelegde opsporingsbevoegdheden en -methoden en de voorwaarden waaronder deze mogen worden toegepast. De commissie geeft het College voorts in voorkomende gevallen gevraagd en ongevraagd advies op het terrein van de bijzondere opsporingsbevoegdheden. Daarnaast vinden er collegiale toetsingen plaats, waarin het advies van de commissie door officieren van justitie vrijblijvend wordt ingewonnen en de zaak niet wordt voorgelegd aan het College van procureurs-generaal.

1.2 Samenstelling

De commissie bestaat uit 15 leden en is onderverdeeld in drie kamers. Van alle drie de kamers is een hoofdofficier van justitie voorzitter. De hoofdofficier van het Landelijk Parket is naast voorzitter van een van deze drie kamers tevens voorzitter van de voltallige commissie.

De samenstelling van de commissie is als volgt:

- drie hoofdofficieren van justitie;
- twee advocaten-generaal;
- zes officieren van justitie;
- vier vertegenwoordigers van de politie.

De commissie wordt bijgestaan door twee secretarissen.

De leden van de commissie worden door het College van procureurs-generaal benoemd voor een termijn van vier jaren. Deze termijn kan eenmalig met twee jaren worden verlengd. De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitters worden voor onbepaalde tijd benoemd.

In januari 2008 bestond de commissie uit de volgende personen:

- A.J.A.M. Nieuwenhuizen, Landelijk Parket (voorzitter);
- A.O. van der Kerk, Arrondissementsparket Arnhem (plv. voorzitter);
- Mevr. N.G. Zandee, Arrondissementsparket Roermond (plv. voorzitter);
- J.L. van der Neut, Ressortsparket Leeuwarden;
- G.J. Knobbout, Ressortsparket Den Haag;
- D. van der Bel, Landelijk Parket;
- F.W.M. van Straelen, Arrondissementsparket Amsterdam;
- J. Plooi, Landelijk Parket;
- Mevr. B. Mac-Lean, Arrondissementsparket Amsterdam;
- R.L.H. van Tooren, Arrondissementsparket Arnhem;
- E.D. Harderwijk, Arrondissementsparket Breda;
- P.J.A. Entken, Regiopolitie Haaglanden;
- W.H. Woelders, Regiopolitie Amsterdam (thans Regiopolitie Utrecht);
- F.M. Visser, Regiopolitie Rotterdam-Rijnmond;
- A.A.M. Schaepman, Regiopolitie Midden- en West-Brabant;

De commissie werd bijgestaan door twee secretarissen:

- F.J.M. Sebregts, Landelijk Parket, en
- M. Nieuwenhuis, Landelijk Parket.

In de loop van het verslagjaar zijn J. Plooi en A.A.M. Schaepman afgetreden. Plooi werd opgevolgd door mevr. J.S. de Vries, officier van justitie bij het Landelijk Parket. Schaepman werd opgevolgd door J.J. van Hartskamp, thans plv. hoofd Dienst Regionale Recherche te Amsterdam. In dat jaar werd ook R.E.I. Steen, officier van justitie bij het Landelijk Parket, benoemd als nieuw lid.

2 Toetsingszaken

2.1 Vergaderingen

De commissie vergadert eenmaal per week. Tijdens de vergaderingen van de commissie kunnen officieren van justitie de voorgenomen toepassing van bijzondere opsporingsbevoegdheden ter toetsing aan de commissie voorleggen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot het entameren van een spoedprocedure. Deze spoedprocedure kan worden gevolgd, indien in het belang van het onderzoek op (zeer) korte termijn een besluit van het College van procureurs-generaal wordt verlangd en de reguliere vergadering om die reden niet kan worden afgewacht.

De commissie is in het verslagjaar 62 maal bijeengekomen voor de toetsing van een of meer zaken. Het aantal reguliere toetsingsvergaderingen bedroeg 47, waarin in het totaal 90 verzoeken om toestemming voor de toepassing van een bijzondere opsporingsbevoegdheid werden behandeld. Verder heeft de commissie 15 maal vergaderd in het kader van een spoedprocedure, waarin in het totaal 16 verzoeken werden getoetst. In totaal is derhalve 106 maal het advies van de commissie gevraagd. Dit betekent een forse stijging van ruim 27 % ten opzichte van het voorgaande jaar: in 2007 werd de commissie 83 maal om advies gevraagd.

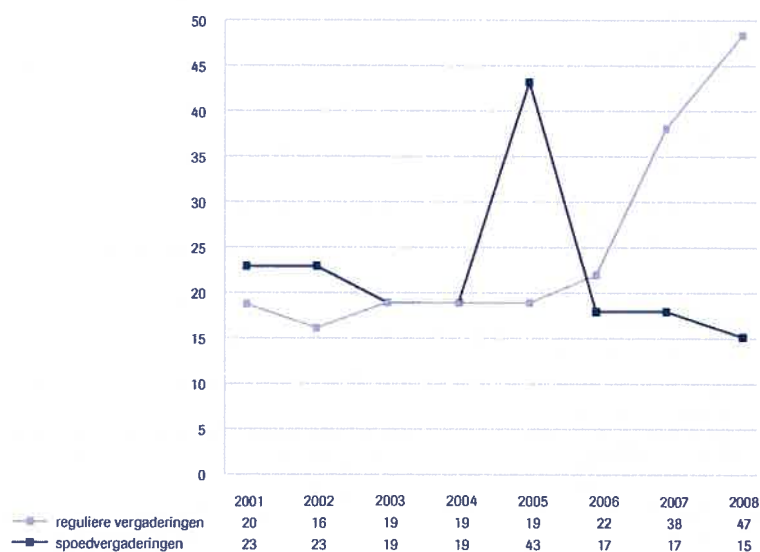
Daarnaast heeft de commissie 1 maal plenair vergaderd. In de plenaire vergadering komen onder andere beleidsmatige aspecten aan de orde, worden grootschalige of complexe onderzoeken geëvalueerd en wordt actuele jurisprudentie besproken.

Samenvattend:

- 62 toetsingsvergaderingen, waarvan
 - 47 reguliere toetsingsvergaderingen
 - 15 vergaderingen in het kader van een spoedprocedure
- 1 plenaire vergadering.

In het verslagjaar is het aantal toetsingsvergaderingen gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Het aantal reguliere vergaderingen is begrijpelijk gestegen omdat de commissie sinds 1 augustus 2007 elke week vergadert. Het aantal vergaderingen in het kader van een spoedprocedure is vrijwel gelijk gebleven.

Schematisch gezien ziet het verloop over de afgelopen tien jaren er als volgt uit:

2.2 Aard van de spoedtoetsingen

In het verslagjaar werden 90 verzoeken in een reguliere vergadering behandeld, terwijl er 16 verzoeken in het kader van een spoedprocedure werden getoetst. De spoedtoetsingen betroffen voornamelijk de voorgenomen toepassing van de opsporings-

bevoegdheid tot het opnemen van vertrouwelijke communicatie met een technisch hulpmiddel in een woning of een daaraan gelijk te stellen ruimte.

2.3 Aantal getoetste zaken

Het komt voor dat in één zaak meermalen een toetsing van een bijzondere opsporingsbevoegdheid plaatsvindt (zgn. vervolgoetsingen). Zo wordt gedurende een politieel infiltratietraject herhaaldelijk – in de regel steeds na drie maanden – de voortgang van het traject getoetst. Voor pseudokopen die in de context van een infiltratietraject worden uitgevoerd, dient afzonderlijk de toestemming van het College van procureurs-generaal te worden verkregen. Ook komt het voor dat toestemming wordt verleend voor het opnemen van vertrouwelijke communicatie gedurende een bepaalde termijn en de officier van justitie vervolgens toestemming vraagt deze termijn te verlengen. Ten slotte komt het voor dat in één zaak – op verschillende tijdstippen – de inzet van uiteenlopende opsporingsbevoegdheden wordt getoetst.

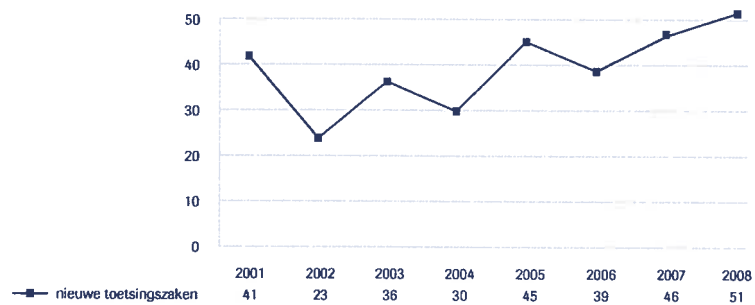
Het aantal getoetste zaken kan worden onderverdeeld naar:

- a) nieuw aangemelde zaken
- b) vervolgoetsingen in deze nieuw aangemelde zaken en
- c) lopende zaken uit 2005 of voorgaande jaren die eveneens aan een vervolgoetsing werden onderworpen.

In aantallen:

a) nieuw aangemelde zaken	51
b) vervolgoetsing zelfde jaar (2008)	33
c) vervolgoetsing voorgaande jaar (2007)	22

Het aantal nieuw voorgelegde toetsingszaken over de voorgaande jaren, vanaf 2000 ziet er schematisch als volgt uit:

De stijgende lijn van het aantal toetsingszaken zet zich door de jaren heen voort.

2.4 Herkomst van de zaken

Door de hoofdofficieren van justitie van de verschillende parketten is in het verslagjaar het volgende aantal nieuwe zaken ter (collegiale) toetsing aangeboden.

Alkmaar	0	Leeuwarden	2
Almelo	1	Maastricht	1
Amsterdam	13	Middelburg	0
Arnhem	1	Roermond	0
Assen	0	Rotterdam	7
Breda	2	Utrecht	3
Dordrecht	1	Zutphen	3
's-Gravenhage	4	Zwolle / Lelystad	1
Groningen	1	Functioneel Parket	0
Haarlem	2	Landelijk Parket	7

's-Hertogenbosch 1 Amerika (Rhv) 1

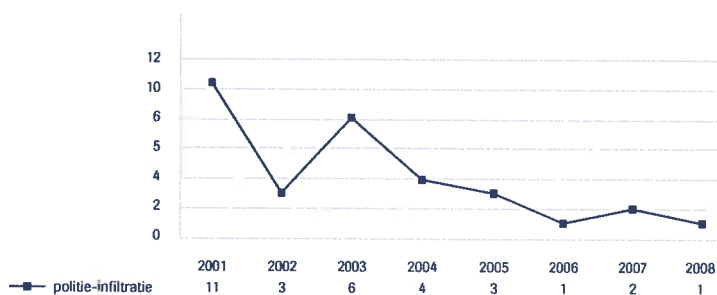
In 1 van de 51 zaken werd de toestemming van het College van procureurs-generaal verzocht naar aanleiding van een inkomend rechtshulpverzoek.

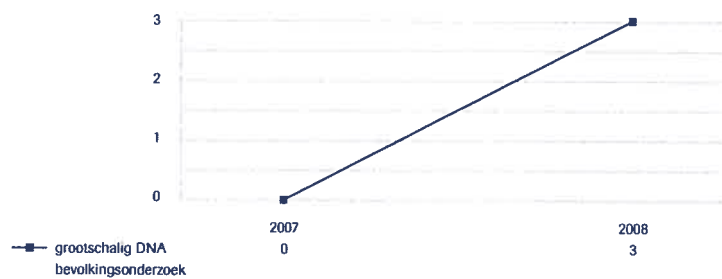
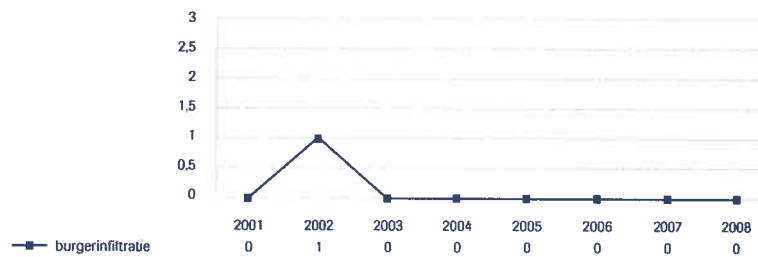
2.5 Getoetste bevoegdheden

In de 51 nieuw ter toetsing aangeboden zaken ging het, ten tijde van de eerste toetsing in die zaken, om de voorgenomen toepassing van de volgende bevoegdheden:

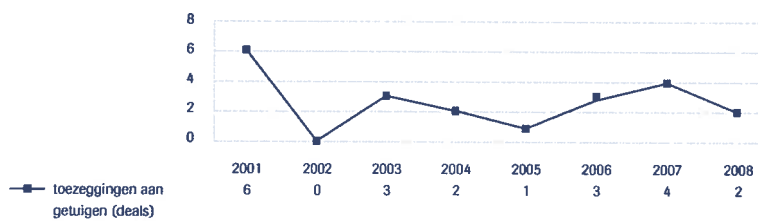
- Opnemen vertrouwelijke communicatie 42
- Politieïle infiltratie/Stelselmatige informatie inwinning 1
- Burgerpseudo-dienstverlening binnen een rechtshulpverzoek 1
- Toezegging aan een getuige 2
- DNA-bevolkingsonderzoek 3
- Afzien van inbeslagname 2

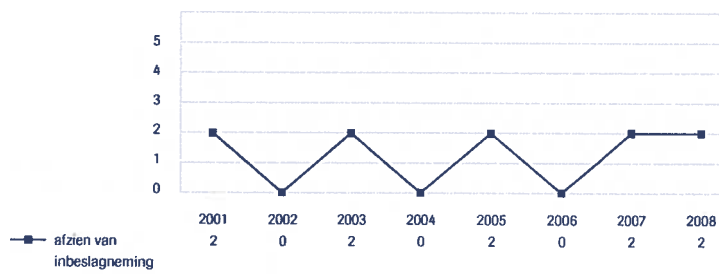
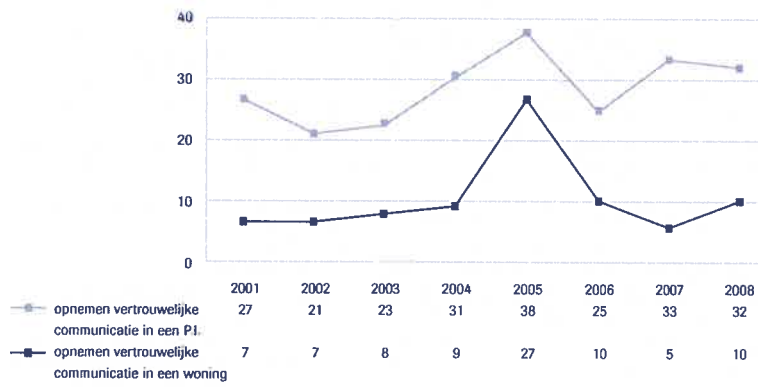
Hierna wordt met behulp van grafieken het aantal getoetste opsporingsbevoegdheden over de periode 2000-2007 schematisch weergegeven.

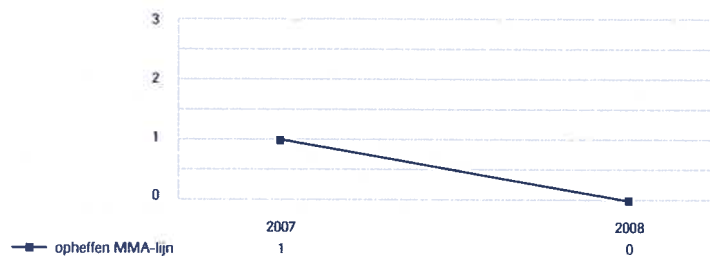

Sinds 2008 toetst de commissie de voorgenomen toepassing van een DNA-bevolkingsonderzoek. Er werden in het verslagjaar 3 zaken aan de commissie voorgelegd.

2.6 Aard van de getoetste zaken

De verzoeken die in het verslagjaar voor het eerst aan de CTC werden voorgelegd, hadden betrekking op onderzoeken naar de volgende strafbare feiten:

- moord / doodslag	38
- in-/ uitvoer / vervaardiging / handel verdovende middelen*/**	5
- deelneming aan een terroristische organisatie*	1
- afpersing / diefstal met geweld	3
- wapens en munitie	1
- brandstichting	1
- mensensmokkel	1
- zedendelicten	1

*) Al dan niet in combinatie met deelneming of leidinggeven aan een criminele organisatie en/of handel in wapens.

**) Al dan niet in combinatie met deelneming of leidinggeven aan een criminele organisatie en/of handel in verdovende middelen.

2.7 Afdoening van de zaken

De 51 nieuw aangemelde zaken werden, nadat de zaak *voor het eerst* aan de commissie ter toetsing werd voorgelegd, als volgt afgedaan:

- 38 maal werd door het College van procureurs-generaal, overeenkomstig het positieve advies van de CTC, toestemming verleend;
- 1 maal werd door het College van procureurs-generaal een beslissing genomen die enigszins afweek van het advies van de CTC (betref opnemen vertrouwelijke communicatie in een woning, waarbij de slaapkamer door het College werd uitgesloten);
- 6 maal heeft de betrokken hoofdofficier van justitie de zaak, na het voorgenomen negatieve advies van de commissie, teruggenomen/ingetrokken voordat deze aan het College werd voorgelegd;
- 1 maal werd een negatief advies van de CTC op verzoek van de betrokken hoofdofficier van justitie voorgelegd aan het College van procureurs-generaal. Het College van procureurs-generaal besloot vervolgens, overeenkomstig het negatieve advies van de CTC, geen toestemming te verlenen;
- 4 maal werd om een collegiaal advies gevraagd;
- 1 maal werd de zaak aangehouden teneinde nader onderzoek te laten doen. Het onderzoek werd daarna niet meer ter toetsing aangeboden.

2.8 Doorlooptijden

Zoals vermeld in paragraaf 2.3 zijn in het verslagjaar 51 nieuwe zaken ter toetsing aangemeld; daarvan zijn er 16 in datzelfde jaar in het kader van een vervol/toetsing meer dan één keer aan de commissie voorgelegd. De verzochte toestemming betrof de voortgezette toepassing van een opsporingsbevoegdheid waarvoor reeds eerder toestemming was verleend, dan wel de voorgenomen toepassing van een andere bevoegdheid. Van de zaken die in het verslagjaar voor het eerst zijn voorgelegd werden:

- 35 zaken 1 keer getoetst
- 8 zaken 2 keer getoetst
- 3 zaken 3 keer getoetst
- 2 zaken 4 keer getoetst
- 2 zaken 5 keer getoetst
- 1 zaak 6 keer getoetst

Daarnaast hebben in het verslagjaar ook vervolgoetsingen plaatsgehad in zaken die reeds in 2006 en 2007 voor het eerst aan de CTC werden voorgelegd.